

Percouts ha ya yaouangis Guenet, a hantler gant Perucis 99
 Da brevaire ar chauson, evit he dirqi barer gues,
 Aba da gana a greis calon: Vivat yaouangis Brequeu!

Displijadus
 ur c'hwre emigret e Bro-savre
 adresset de black Loranca.

O quitata Franc, me a meus quitet oll;
 O coll Loranca ^{guer} emeus gret ger bras coll.

Ah! quella plach, va Doue, e vaa-hi!
 Peguen coantic hi a soigne va zi!...
 Oh nan, neuz ne yenn get gant yan-zol
 Vit tri guennec, ha rancoat choas gartos,
 Da Dyr'n hostis hac un hostises lous,
 Galousien vit ha daoulagad picous;
 Nen get Dre-hast da zebri un tam boued,
 Souben an doue, qig breim ha bara loued.
 Nan, nan... Em zy, evit compagneuz,

392 Lorança, quier na berméte james
 Em baje betar ganailles. falla
 Deus-an bobl saoz, hac an re distera,
 Cocker, soudard, maçonner, savater,
 En besten lous, en plérys lavanches,
 Gud hep respet, hac a gred, gant odac,
 Néus chovitéllât em chever gemes plac,
 Breugeudi réont evet moôch entreg,
 Ha choas mēvar e sonjont martéje.
 Ezeo din-me nichanc, quell honorabl
 sera ouz tol gant tud per meprisabl!
 Mar pris unan sellot pe gouz surin,
 E lavaro, en eur zerré e vin:
 „Goddana! franch-mann, ro deomp pebr ha alen,
 „Pe me poueltro va scudet gant dabenn;...
 Qerqent eta mio zervich prest ha pront,
 Hac hon ereruz, mioch astur, man tenont.
 Darepront din: Thank you, paour quier bétég,
 Etre d'ent, anles serret a beg.

Ah! koranqa! pelec'homa an amzer
 ma vije deot seurt-tud d'am presbiter,
 E vije prest, gant troac' an scubelon,
 Disget dezo respeti soulanen!.....
 Abac e vije labet d'ê: "fortaunt,
 m'en doch, choui oll, nemet eas-Dogaet."
 "sonjit er fak penos va chure g'ê
 "zo enoret en g'ê: "ha var-an m'ê."
 ia, koranqa, te vije bet neuz
 Hoëllet da droad e reo anduidit-se.

Ah! koranqa, ne ran nemet hirvoud,
 Va chalanic ne zouch nemet emvoud.
 Mac a vije a zougfran chouch vloas se,
 Pell diouzit hac ivez eus vartero!
 Va muzellou a lippàn alies,
 Pa zeu d'am zouch er frics din a res.
 Demdez vije guetes ca bonet lare,
 Eus c'hefelec, un dindouc, eus chanard
 Demeur ar chrog. Staquet gant koranqa,

400 Wit Donet erfat d'en em bleustra.

Souch açh eus-te eroes d'in avichou,
 Das zul vintin un dijuni Stripou,
 Attezonel gant ur podad quin quen,
 Hac a Deue da scanvaat vafenn!
 Gant peber joa e rès d'in-ma goeichal
 Debré b'evin a biges gant gig-sall!
 Hac ar ragout, loch ma laqes piz glas,
 Etouez ar boss evit quellat e vlas!
 Na preguer bras e vouiez va mates
 Prepari d'in frigoussen potates!

Ah! va bro quier, Castet, ha ta, rosco,
 Pelech emâ bremâ da articho,
 Da asperges, col-fleur ha potates!...
 Pelech e mîa doranca, va mates!...

ia, bez-voa quella geguiner
 En doe biscoas cure en e bares.
 Ah! plachig qer! per plijadur goeichal,
 ta res-te d'in, pra vijes o farcal,

our va guélet eus an dul apest, 408
 o tevori ar frico a poua grêb!

Ah, Loranca! na te cheus bet ghragion,
 Pa cheus gouezet e vang din amâ guin!
 Rac en ibrousaas n'ellor c'avot yan-vou del.
 Nemet quel rac hac evit gris huel.
 Ee pra lareh: „ En defot euna vin,
 „ Va chure prour zo maro gant chavim.
 „ ar ch'ez-Doue a voa gouel Delicat,
 „ Hac ur banne a re Dezan calr mod.
 „ Aboue pell bras ne allie get courget,
 „ Ma n'en dije teir voutailled evet,
 „ Mes hirio'm deiz pra deu Dezan da sauer,
 „ ? the, ar ch'ez, beza e gargon blanc.
 „ Penos miret na fraillfe e gargon?
 „ Net re Deza non pas beza Perron.....
 Nees p'rouc beuac a ch'evry goab oujin-me,
 O tezeigni mercou va charante,
 Evit ur plac'h à garian dreist peb tra,

407. Nan, n'anavezont get va plachic Loranca.
 Anter ^{curit} vloar e doa, ha gêvar en tu all,
 Ha ze a Ite michanc berrât an teodoi fall.
 Serret em boe v beg d'an dud leun a valic,
 Beza e doa an vad a berrmet an glis.
 Lejit ta a'chanon, va lejit, tud mechant,
 Da voela Loranca hervez va zantiments.
 Perac, calonou fall, e gafec'h-u abec.
 Er garantez tener en devesus b'elec
 Evit ~~se~~ plachic gêr? Permetet eo depp-ur
 Gemes mated Lobes servich hon ty.
 Biscoas escops en e vandramanchon
 Na zifennas deup caret a viziou
 Ur plachic couat ha fous d'hon servicha,
 Hae evit se, c'houi Ite tevel eta.
 Pa gouzas gent an c'houil our mates.
 N'ententent get comz a Loranca gêr.
 Per calonou evit gourcoude,
 Pa zein dez souc'h em stard trit a hiric!

403

Humiliet gant tud fall; canoeller,
 Hac o soaffi or brassa dienez;
 Courget fall bras ebarrus gaboret;
 Hac tamou pleinch, hepp un term plunnapell;
 Hepp sel ebet, hap un tam cos ridos,
 lno e courgan. Douce a voar penas!
 Hac ar cholo, hepp un tam oreillers...
 Neaget velse e voan un presbiter!...
 Lorança quier! mêm boa us quella plun,
 Hac a voa soubt, mar boe biscoar ricar!
 Lus a betra. eta eo deut bremâ?...
 O va Douce! Dingassit-an amâ!.....
 Peguer coantê e res-te va goule!!...
 ia, ter quê. dign demeus eus chure...
 Na goucian crenn barr em quile calit.
 Mar moredan, vun gant un ure sportet.
 Lorança quier! calovic un Douce!
 Petra lertes, ma seltet Da Gude
 En pini vun bemnos en eus grafat,

404 Gen horerius, mèn em la gàn en goad,
 Petra lerses, ma velles al logad,
 Brazet, melchoned, o tout d'ubes o lod?
 Deus da velet, hac ul beau, hac ar choem
 Partout varnon a vojad u pourmen.
 Petra lerses, ma telfes d'am guélet,
 Hesp pemp tapin e creiz ar gouian calet,
 Hac hep cauet, evit en em c'hole,
 Nemet ur zach' antes - leun a golo?
 C'hoas e laqàn, vit tomma va preid qer,
 Ha c'hoas habit, hac ive va braquez.
 Allas! ô te pinu em hainave,
 Petra lerses, ma velles da gure
 Har bord ul leun pleguet, ha gant poan vras,
 Hesp un tam saon, mes a doliou golvas,
 O clasq gualchi eno e zillad fang,
 Hac o laqat da zechi ou ur brang,
 Evit d'ar zul galloet mout dan ilis,
 Un reberit p'ropr d'asista en ofit!

ia, miam guelfes gartva chis bontou coad, 405
 koranca guez, ! te pe us galonad' !...
 Ha ma velfes tad u ilis a stag,
 Och ober: traou ma rent get diarve !
 o ticroti u-muan o bouton,
 Hac och oza alies o biagon.
 Braou a reont gant unnebut a vez,
 Defot ar chaut, ha defot bigodes.
 O gullet sêr, gant o braguyes' stag,
 Hac un tam lien ganto end' o Do goug,
 Ha n'o deus gen evit gouel, evit sul,
 Nemet cos traou a brestout dissimul.
 Deus gane-me, deus gane en un ti,
 Pelic'h ma ve rvet deomp da zebri:
 Sell, koranca, evit coan, evit lein,
 Pegues stag eo hor c'hruc'hen eus horc'hein !
 a vech e teu un tam boed var an dol.
 Bemdez tro bez ha potates tra col;
 Ha revic paour: zo gignet var an saon,

Hob ha estomac zo fatic gant un naon.
 Ah! ma veltes gant pegun en merquin
 Strouillemon soz a ra deomp hor chequin!
 Ar glaou zo ger, hac hon eris ger nebeut!
 Gant calz a boan e deomp tan hep geneud.
 Gant ar rouffet couly ha gant hor guinou
 E c'hoezomp eren et ludu hac er glaou;
 Gement a vez a legomp Deu ober,
 Ma tifregomp alies hor braqueyer.
 Anfin, ators diaber tan trist dindan ar pod,
 E zo'is zoubennir paour gen a dantouet d'an trot,
 Ma teu en tan neuz, gement ra o saillat,
 Hac hep ecumour e vez ecumet mat.
 Cochard gergent neuz a doler pod holen,
 Irvin, pour, carotes, hac us foettran colen;
 Neuz gant daouarn lous e patouillandra-z,
 Hac e lip'chwas fier, e viziet goude.
 Abep donet da c'hozeut hac ar tric'somat,
 Eo devoret dija eno gant peb lagad.

407

Hac e tlefer souben beza choas antecri,
 Creiz-de a zom..... ulou, ret eo demp hedebric.
 Hor bouillon a gie: debroump, del'roump souben;
 Debroump, debroump buan; goas a se mas sans den.
 Neuze hep dale pell, hac en us'zer-bagad,
 E longet all soudan ar frisco, ~~fat~~ je vad.
 E ring dont da derri hon dent ebars hor penn,
 E chrigouchomp buan gant arrach amergom.
 Ha ger contant evel ar perq ebars er mor,
 E timentemp un eil quech'aru e tat an nor?
 Ha possabl eo leina mat hep cafe,
 Gwin ha liqueur, hac un tamic-parté?
 Soujal ra deoch' nemeur get a rêson.
 Douet da glarg soulagi va c'halon?
 O va chengis! va faros! loranca!...
 Hac evellen e levan-me eta
 Dar chouly ma voan gouechal jouissanc,
 En ho touez, em bro guez, bars en Frarac!...
 Ober goussoude e zes choas sur bonheur

208 Gallat beva n'eun amzer a valhaus
 Heps calon vad habitantet Bro-sos; ...
 E voa pelt zo va reor ebarser fos.
 Mes. lezomp se, ha demp d'ar chalatres;
 Evit quelet ar gourach, an adras.
 A Sant Crijin preguet dindan ar Stal,
 E ve quelet d'artrou Perron Marol,
 (Erac sant Crijin a haws ur stal ar Scleng,
 Evit e rei da entent da yan-gleug).
 Pegues Indi e vani e draouhet,
 E truch ur zol, ec'h aranj ur rivet!
 Hbac ar brava e fteunen e reunen
 Evit meo dleet e beg e ligneulen.
 Ha prest ha pront gergent mien d'ar bet toullat
 E zol hac e rivet gant un tot minadout,
 Erchassevet un diaoul vit regli e boentou.
 En ur serigna e rent anez e grabanous
 Cava ra var e scaon beunos ha pepminten,
 Ur chaouonic bevac, ger quje hac ur juncin.

409

D'icé, l'uranca qu'izy da velet, G'iebrection
 o'ch ober, quella méll. ~~Par an~~ furm un chabon,
 nac ar veleyen eo a zigas ar voyen.
 Penos gallout ober istadunan lizidun.
 yan-sova gar ive en em servich ane,
 Davout pe dre garric, pe dre nettite,
 Pe ive dre rason; mas na fore, so decompri?
 Prena bras a reont, ha paca pepini,
 ispicial na zeu ar erc'h, ar genian,
 Hac ar gozian, valec da choulon boutou prenn.
 nac ar fran, ar grezil, al lichec, ar gurun,
 Hor zigous arichou da ober hor fortun.
 nac erit amzer gær costen na reqetomp;
 Seuluia e vez fall, seuluia e vezomp.
 Huanavezet o'ch eus michanc, perone bozral?
 ar gæour q'er. Diaest-se a zouchen amzer all,
 ar c'heq. Doue a zo q'er doue, eruel un oar,
 Hac a zo q'er sur beudez un nizer bras aban.
 Na peguan d'olis eo gant e vestennic vër;

410 Gant e Houtineou hac e gos bragou tèn!
 Gouscoude sur eo ar c'hemener maad,
 Mes preferi ara e gôf praus: De zillad.
 E viger a zo calz euresnoch e gutan,
 Hba gouscoude ive en deves calz aboam;
 Mes ober ra bender, ger bras scollouigou,
 Hba ger douc, eo bepret eus e vengaligou,
 Mar trop quel alies, abars ve fin d'ar biloa,
 Ouspen anter-cant scoet, hac ouspen, meus adra.
 Cetu ama var hor stat c'hoas detaillouigou:
 Ama e reer calz calz a vellouerigou,
 Evit dont da frescat bisach ar rozaset;
 Sur pey, quel util bras vit andemerlet;
 Hbac ouspen etougont d'ar pender had'ar zet,
 Un spes, cos sach fare, a hanvont ridicul;
 Douguen a reontive, evel mania ar stis,
 Ur foeltron mouchoer bras evel un tapis,
 Non pas evit curer o a valouigou paas,
 Mes var o brech heger, vit ma vint caj noas.

Me'o char treuet, n'o quietan evelde,
 Ouz un chiquet pa vevz un chrochun leu.
 Ar per am feug dioute davantach,
 Eo ma coachont gant o zog ~~v. chrochun~~
 O choui, merchet, pen-seumou a zoco,
 C'houi caera tra zo en bed nac er vaes,
 Disquelit deomp ho grizach virginal,
 Ha coachit quiet ho tironigou all.

Arvoalch, va zeed!... Compez an aveloues,
 un dra ger coant, un dra ger neceser.
 Me meus quelet pe var mignon beleg
 Ouz en aber gonit meus a vennez.
 Unan a faout coant us an Suisi,
 Ha gant ul -lim e leu d'o ajusti,
 Hac equite, erit orienta coant,
 O guernisse gant tamou olifant.
 An vicher-se a zo eur vicher vat,
 N'ouzon perac erint deat. Des quitat.
 Oberous aveloues, pe un apoliger.

412 zo, hervez va speret, gajir memes miches,
 Rac ur rafrechissamant min aruz n'en des gen,
 Gemeret dre ar oc' pe roet dre adrem.
 Ur memes tra ~~er~~ ~~tra~~, an dra se ouzoc'h tout,
 Ober quelloc'h o deus gret, p'io deus chenchet a roit.
 Nemet e vo bellet bepret honestamant,
 Gement miches a rêr zo mat vit ar momant.
 Me garfe sur gouzout ive unan bevac;
 Mes caer a meus essat, na ougn get perac
 Na decian get a ben james eus a netra :
 Heps injin oun entou, ha feneant un dra.
 Ha caer a meus ive, goude beza esset,
 Ne ran james ~~netra~~ evel ma zo d'leat.
 Penos e comaràn eus va zentnadur,
 Pa velàn ne meus get ive ar blijadur.
 Da chonit avichoc'h un nebeudic ar chaut,
 Evit gallet getemer un tam soulajamant !
 Guellet a ran amia hac a voar tressi-plour,
 D'ober tocou ledan guernist a verdour.

le verger un miy bras da merchet yaouang soz, 413
 Hbac o rent qer charmant evel un boget ruz;
 Boza a zo darn all hac ara portrejou,
 Darn all hac a bint fleurs evit ar merchejou,
 Da zecore o fem, da arni o gouzoug,
 Hbac a rent duduz qermeat hini v. doug.
 an drapere prenet en cur gant ar galant
 evit rei de vestez neuze prest e prestant.
 Darn all a voar ive brodi bras tapissou,
 Hbac a bint ~~parallél~~ varnez avichou
 Poltret ar vregis douc, a fourmis de var gloan,
 Couly hac hini he goaz, ar paour qer dougan.
 Oll e clargont bepret tenna un tam profit,
 Hbac e labourant calz ~~est mebeu q'ar~~ ^{hep caref n'esp' respite}
 Eoet e c'hougant erfat tenna dous de melin,
 En un laqet he prest en uzach o injign
 Mes me, paour qer yan zo, solo c'h eguete loat,
 Nemeus qet gallet c'hoas donet abenda c'hout
 Dont da ober erfat ur paour qer chapelé.

114 a d'alfere an boan evit beza guerret,
 mes pelt da zont d'ober us vicher vad benac,
 Evit gallout crenvât va zamic estoinac,
 Nemeus nemet an tig d'ober atao rimou,
 an ingrata a zo eus an oll vicheriou;
 Ma ne rân mann ebet, etre pad an amzer,
 nemet o'chouch dre reuz diouch tu vas a paper
 an oll rimerien bavus zo goapêt alies;
 Ah! clémamp anez, o micher zo dies.
 Mes neus fors, goude tout, parian reflexion,
 E zo ret din ive caout us vocation.
 Petra vejin-meta?... Guerzer allumette!...
 Foei! a lavaro darn: ha nock eus get a vez?...
 Petra eta fell deoch?... Ma perac va zamat?
 Qemeretes breuiâ an oll vicheriou alb.
 Na veles mui parlout ebars an oll Stalioù.
 O perrich da bag trave nemet peb seurt rimou.
 amâ abat chicard a verz blones, qic-sall,
 Abat Fimault butun, patates huriou pall,

415

Pepini. em em denn eus a zindan ar zam;
 anfin an vll. unâ a glers yonit e dam.
 Eus a guement a zo a gaveres station:
 Sardinet, lia fourmach, hac amann, ha bilion.
 An dra ze ha traou all a ve guerzet amâ
 gormant vit anpris demeus an Distera.
 Ab ar c'hadourien-mâ a zo demeus a Srauc,
 Hac euet ma zeujart e'b auzont rei a l'ave.
 Partout uas ar station e'hallet all gualit.
 Un anseign pintet caer var bini. ve lemet:
 "Anvan e'b eller caet drogach eus a bep sort,
 "Kuit ar ch'ant pe aour, coulz d'ar ch'ant vel d'ant toth."
 Alher, sea carfen ive, ha ne elfen-me get.
 Qer coulz hac int-i all clarq bez'implijet?
 Tot avoal'eb oun assus; epron an diener,
 Pa elfen-me get brao guerra allumeter!
 Ha n'em be gen, supposomp, a brofit
 Bembez-vennet daouzec guennec; l'itit,
 An dra-se-rae bez' mis dinet lous-aour;

216 Hba ne greñfen get sur beza neuze re baour.
 Ober pera ta beza ger diverjal. Songet ?
 Me zouje e vocan fur, ha n'ém boa netra grêt.
 Hba vije, me zo sur, bars em plac, un normant,
 En devije buan destumet calz' archant...
 Peoc'h arze, teodic fall, ha serrit ho qinou,
 Rac me a vet unan arze eus va sellacou.
 Rac nac evit petra e clarqfen-me affer
 Eus tud leal, tud fur, a ra brao o miches ?
 Hba ret eo eta din taret comrou malin,
 Pa na fell din nemet ha farcal, ha choarjin ?
 Ober, ah ! farcal, choarjin ! Na pebes calonad
 E devo loranca, na zouje bars em stat ! !...
 Ah ! emei, neuze stimga en eus he lincdou,
 Hac oc'h ober cant get ha calz a vrimidou ;
 " Hba possubl veseta, va mest, va chure ger,
 " Reduiset da veza querzer allumetez !...
 " Hba beva ran-me ta evit ur serit affront ?
 " Maro cruel, direc, va cheme ! pret ha pront...

«Ha, mestr, va chure paour! Un chat eus an glis, 417
 «Nén Deneus na calcon, chosson, na surjilis!
 «Ha ranceat, an den gèz! evit gouët e vouce,
 «Donet choas darverza pacaïou coat-souffret!!...
 «Eus chommer, quel dreat eo; ia, eus quell vicher;
 «Ebars pini ne zeus bepret remet miser.
 «Ar chéz Doue! mil quech e m'eur-an bet quelet
 «O rai e dra dar paour, coulz had'ar vinoret
 «Ia, va chure gèz, gèz Doue, ha gèz tener;
 «A rae e oll vad, memes e vragueyer.
 «Nac en a voa honest, donc ha maod-oberour!
 «E verassa plijadur e voa sicour an paour.
 «Mes brema me a gred er quelet our un dor,
 «O saei quel goustaïc evit gouben digor
 «Da off' da dud an ty, dar mestr had'ar yestez,
 «Gant un car trueper e oll allumetes.
 «M'esp'ertine m'inst' e gret prins, na roue
 «Ha faouric gèr cure, mien assur, mien toue,
 «Ha peber goal lamp fallen de veus-an bet gret!

616. "Nijomp beaude yicoud?... ne vimp qel re abrel,
 "Deomp ch'uar de zervisha. Pa vance de omp archant,
 "Guerzomp, quertzomp zupren, hac invir montament,
 "Ia, quertzomp diuich-tu Justinou ha coeffou,
 "Harnas be retive hon oll que bedennou.
 "Mbeprisomp tout, curun, glao, avel ha tourmant:
 "Netra nam Daleo: partionp en istant.....
 "Ha chure qez a rouffr..... Pele ch'oun? Pion am Dalch?...
 "O va mestr! va Douce! bez vin abret avoalch?"...
 "Oh! quella calonic e deus loranca quèr!
 "Ia, merilout ra certen beza mestrey.
 "Hax possibel ve toufen bigen d'ancounachut
 "Eur plach qer-tur, qer coant, qer tener hages mat?...
 "Ia, loranca quèr, bars em chalon m'ies toug,
 "Ra vezo milliquet gement a zouch en droug.

Fin.

~ ~ ~